



La reforma del parc infantil a Prat de Call ha atret més canalla de totes les edats.

Els infants de la parròquia han estrenat un parc fet a mida

Tema / pàgines 3-5

El circuit d'aigua situat en un sorral, al costat de la font, ha estat l'element de joc més concorregut

El Punt d'Informació Juvenil farà una consulta popular per redefinir l'oferta d'activitats

Viure Ordino / pàgines 14-15

Casa Rossell recuperarà part de la seva esplendor amb una inversió a la zona exterior per obrir-la al públic



Entrevista / pàgines 12-13

Patric Simon:

«L'arranjament de la carretera del Coll d'Ordino està sotmès a una auditoria del ministeri»

Sumari

pàgina 6

Veü ciutadana
Primeres conclusions sobre la comunicació del Comú

pàgines 8-9

Medi ambient
Surt al carrer el mapa de camins d'Ordino i la Massana



pàgina 10

Activitats
Una guia recull tota l'oferta

pàgina 11

Equipaments socials
Neix La Capsa, nou espai de creació a les Valls del Nord

pàgines 22-23

No et perdis...
La festa major del poble d'Ordino per Sant Corneli

pàgina 24

L'Ordino de...
Julio Rivas

Editorial

Amb la festa major d'Ansalonga, el 29 de setembre, diada de Sant Miquel, es tanquen les festes de la parròquia que van començar el 29 de juny amb la festa parroquial de Sant Pere del Serrat. Gràcies a la col·laboració ciutadana, les comissions, el dispositiu de seguretat i l'esforç del cos de policia en incrementar el nombre d'efectius, a les festes d'enguany no s'han hagut de lamentar actituds incíviques ni episodis vandàlics com els que es van viure l'any passat pel Roser. Ordino ha recuperat la bona imatge d'una festa que atrau gent de tot Andorra, i els veïns de més a prop dels principals escenaris han viscut la festa amb tranquil·litat. Cal destacar l'esforç que fan també els efectius de serveis i higiene pública, durant aquests dies, per tornar a la normalitat l'estat de places i carrers.

A les acaballes de l'estiu arriben els productes de la terra i Ordino torna a ser l'aparador de les propostes elaborades pels xefs nacionals a la Mostra gas-

tronòmica d'Andorra, que tindrà lloc el diumenge 15 de setembre a l'Ordino Studios. La 22a edició reunirà una vintena de professionals del món de la restauració i l'hoteleria que faran descobrir al públic l'evolució de la cuina andorrana. La Mos-

La Mostra retroba a Ordino el millor de la cuina d'Andorra

tra ha esdevingut un atractiu turístic i es presenta com una oportunitat única per conèixer la qualitat i la importància de la gastronomia a Andorra amb la degustació de diferents plats.

El mateix cap de setmana que també rebrem la 2a edició de l'*Etape Barcelona-Andorra*, amb arribada a la Coma del Forat, i la festivitat de Sant Corneli, el dilluns 16, amb els més petits com a protagonistes.

Un altre esdeveniment cultural de ressò internacional que té lloc a Ordino durant la tardor és el Festival Narciso Yepes Ordino i Fundació Crèdit Andorrà. Després de l'emotiu homenat-

ge que es va retre al guitarrista fundador en l'edició de l'any passat, amb la presència del Trío Yepes, el Festival arriba a la 31a edició entre amics. En el cartell destaquen el gaiter Carlos Nuñez i la cantant Rosario, que donaran a conèixer els seus

últims treballs a l'Auditori Nacional. El concert matinal es farà, com és habitual, a l'església parroquial, on va néixer el Festival, amb una

proposta arriscada que reunirà els solistes de la JONCA amb intèrprets de música moderna com Lluís Cartes i Oriol Vilella.

En aquestes pàgines recollim algunes de les activitats i de les iniciatives que han tingut lloc durant l'últim trimestre, entre les quals voldria destacar la inauguració del Circuit interpretatiu del circ glacial de Tristaina, una ruta inclosa en el mapa de camins de les Valls del Nord, editat conjuntament amb la Massana. Els estanys de Tristaina són dels més coneguts del Principat d'Andorra; la seva espectacularitat i la facilitat d'accedir-hi fan que milers de



turistes els visitin cada any. El recorregut, gràcies a una iniciativa de la conselleria de Turisme en col·laboració amb la de Medi Ambient, té ara un valor afegit amb la col·locació de panells explicatius sobre la geomorfologia del terreny o les espècies animals i vegetals de la zona. El circuit interpretatiu vol arribar al públic familiar i alhora donar a conèixer el nostre patrimoni d'una manera accessible a

tothom. Acabem recordant-vos que des del Comú d'Ordino treballam per la parròquia i els ciutadans i ciutadanes que la conformen. I aprofitant les primeres conclusions de l'estudi d'opinió sobre la comunicació, sapiguen que teniu a la vostra disposició per a qualsevol queixa o suggeriment el correu suggeriments@ordino.ad, les xarxes socials i el servei de Tràmits, per a sol·licituds formals.

Edita: Comú d'Ordino · Disseny, maquetació i redacció: Comú d'Ordino · Imatges: Comú d'Ordino · Correcció: Pites Roure
Dipòsit legal: AND 446-2009 · A/e: publicacions@ordino.ad

REUNIONS VEÏNALS

Sala de reunions del Centre Esportiu d'Ordino a les 20.30 hores.

SETEMBRE

Dimarts 17 Segudet - El Puiet - Pleta d'Ordino
Dijous 19 Carrer Major - Nucli antic
Dimarts 24 Clota Verda fins al pont d'Ordino
Dijous 26 L'Anglada - Edifici Ral - Edifici Vilella

OCTUBRE

Dimarts 1 Prat Gran
Dijous 3 Turer - Av. de les Moles
Dimarts 8 La Gonarda - Balcó d'Ordino
Dijous 10 Urbanització les Massanelles, la Cortinada

Per a les zones de la parròquia que no s'inclouen en aquest calendari, la corporació comunal i els tècnics corresponents es reuniran amb els responsables de cada Quart.



Tema



En primer pla, l'atracció estrella dels nous elements de joc, el circuit d'aigua instal·lat en un sorral, en què molts nens juguen descalços. A dalt, el gronxador pneumàtic.

L'ampliació del parc infantil a Prat de Call dóna resposta a la demanda de la població

La zona de joc abasta d'1 a 12 anys

Tot i que alguns alumnes no en gaudiran fins a l'inici d'aquest curs, el nou parc infantil de Prat de Call va quedar totalment operatiu a principis de juny. Les obres es van enllestir gairebé un mes abans del que s'havia previst, si bé es va haver d'esperar l'adequació de la gespa per treure les tanques definitivament. Han estat dos mesos i mig de feina intensa per satisfer una demanda de la població, en part sorgida per l'augment de població infantil. «Les instal·lacions s'havien fet petites per la gran afluència de nens que té el parc», reconeix Gemma Riba, consellera d'Educació, Joventut i Cultura, tot i que la limitació de l'espai no ha estat l'únic motiu que ha fet plantejar la reforma. «Hi havia pocs elements de joc, i un únic espai per a totes

Les obres es van enllestir al mes de juny

les edats», afegeix Riba. La incorporació de jocs adequats a menors de 6 anys ha donat resposta a les necessitats de tothom, ja que actualment, el parc cobreix la franja d'1 a 12 anys. L'espai s'ha distribuït en tres àrees de joc. S'han conservat els elements existents a la feixa superior, la més pròxima al centre escolar Germans de Riba, una àrea de joc per a edats diferents, i s'hi han afegit dues zones annexes, al pis inferior —més a prop de la plaça—: un espai per a nens d'1 a 6 anys i, entremig, una zona amb una teranyina de cordes, un gronxador de pneumàtic i altres jocs d'equilibri per als més intrèpids, destinada a infants entre 6 i 12 anys. Han estat els usuaris els qui han adaptat els espais a les seves preferències,

independentment de l'edat. Continua havent-hi afluència a la part superior, on es conserven tres tobogans, mentre que d'altres es desplacen a la zona de preescolar, que incorpora els gronxadors, amb una cistella per a bebès, un dels elements que més es trobava a faltar. L'atracció estrella, però, ha estat sens dubte el circuit d'aigua instal·lat en un sorral pròxim a la font —zona d'1 a 6 anys—

les escoles de primària, l'escola bressol, la ludoescola i la biblioteca, es va fer una enquesta l'estiu passat per conèixer l'opinió i les preferències dels usuaris. El mètode ha servit per elaborar un informe d'on han sorgit els elements escollits. Un altre problema important del parc, que es va inaugurar l'any 2007, era el mal estat del paviment, ja que les condicions meteorològiques exigeixen tasques

prés de l'assessorament dels tècnics, s'ha instal·lat grava petita, que compleix els requisits de seguretat i conserva les propietats amortidores.

Durant els dos mesos de treballs, iniciats el 13 de març, s'ha deixat oberta la part superior del parc amb els elements que ja existien, ja que únicament s'ha hagut de substituir el paviment, que va comportar quatre dies de tancament.

La instal·lació de la grua amb motiu de les obres d'ampliació del centre escolar Germans de Riba va despertar la inquietud d'alguns pares, motiu pel qual l'espai va romandre tancat de forma temporal. Des del Govern s'ha informat que la seguretat a la zona està garantida i el risc per la presència del giny, controlat. Amb la reforma del parc de Prat de Call, la parròquia d'Ordino disposa actualment de cinc parcs infantils ubicats en diferents pobles: la Covanella, la Cultia, la Cortinada, el camp de Llorts, i el més cèntric, Prat de Call.

Una enquesta als centres educatius va revelar les preferències

que, tot i l'escepticisme d'alguns pares, és un delit per als més petits, i no tan petits. Malgrat la conjuntura econòmica i uns pressupostos moderats quant a inversió, ningú ha posat en dubte la necessitat de la reforma, que ha tingut un cost total de 147.454 euros. A través de formularis dipositats a

de manteniment freqüents, amb la despesa que representen. Per això una de les accions que es volia portar a terme en tots els casos era la retirada del terra sintètic. La majoria dels enquestats van optar per afegir elements adequant el terra en lloc de reparar el paviment de cautxú. Com a alternativa, des-





La responsable del Punt d'Informació Juvenil, Sandra Mas, fent manualitats al PIJ; al fons, dos usuaris juguen a la Wii. A la dreta, tres joves es remullen a Segudet.

El Punt d'Informació Juvenil repensa l'espai i s'obre a les propostes dels joves usuaris

Aquest estiu, el Punt d'Informació Juvenil (PIJ) s'ha desmarcat de les activitats que s'ofereixen en el període de les vacances escolars, amb programació tancada i una inscripció prèvia, i el que ha fet ha estat una proposta a la carta fent-hi participar els joves. La voluntat del departament ha estat convidar els joves entre 10 i 16 anys a conèixer i descobrir llocs de la parròquia amb activitats proposades per ells. Nits d'acampada, remullades al riu de Segudet i passejades a cavall han estat algunes de les sortides que van començar al juliol, mes durant el qual s'ha modifi-

cat l'horari per poder oferir activitats al matí i a la tarda. La proposta ha estat el primer pas del nou impuls que vol donar Joventut a aquest servei. Ara es vol repensar l'espai que ocupa aquest equipament a través d'una consulta als usuaris, que es durà a terme al setembre, per saber quines són les activitats en què els agradaria participar. «Volem implicar els joves en els canvis que els afecten i adaptar l'espai a les seves necessitats», ha explicat la consellera Gemma Riba, que reconeix que es pot millorar l'afluència d'usuaris del PIJ. Els joves a partir de 12 anys i fins a 32 dis-

posen del Punt d'Informació Juvenil com un espai de consulta, on trobaran revistes, guies i PC amb connexió wifi gratuïta. Al llarg del curs escolar, el PIJ pro-

de Nadal i un de mones de Pasqua, que es van fer a la Casa Pairal per potenciar l'intercanvi generacional amb els padrins. Els campionats de Wii i les cur-

hi havia instal·lat, amb el camp de futbol, al costat de les escoles i que es va haver de retirar per l'ampliació del centre escolar Germans de Riba. La voluntat de la conselleria és mantenir la proximitat del futbol a les escoles de primària i acostar l'skate parc als escolars de segona ensenyança. La situació es podria resoldre, segons ha avançat Riba, quan es desmuntin els prefabricats que acollien part de les instal·lacions de l'escola de segona ensenyança, i que és previst que sigui aquest any. Mentrestant, a la Covanella es manté una zona multijocs per a aquesta franja d'edat.

Al setembre es farà una consulta als usuaris del PIJ per replantejar l'espai


grama tallers i activitats, la majoria conjuntament amb el Punt 400 de la Massana. Entre les propostes que han tingut més públic, enguany destaquen dos tallers de cuina, un de galetes

ses d'esquí de l'Snow Day Jove són altres cites obligatòries del calendari de la parròquia. En aquests moments es treballa també per trobar un emplaçament definitiu a l'skate parc que

Punt d'Informació Juvenil

tel. 878170

puntjove@ordino.ad

visita el nostre face 





Juguem a la LUDO!

Apuntat a la ludoescola.
Inscripcions al servei de Tràmits
del Comú. Més informació:

878150 i 323821.

Horaris: de 7.45 a 9 h i de 17 a 20 h.

Recollides Escola francesa (dimecres 14.30
i divendres 16 h)

Jocs tradicionals,
aerojocs, manualitats,
cinema, contes,
passejades,
jocs de pistes,
joc lliure,
trencaclosques,
etc.



www.ordinoesviu.com



ordino **'O**

Veu ciutadana

El 70% de la població d'Ordino considera que està ben o molt ben informada pel Comú

L'estudi revela mancances i preferències Butlletí i correu electrònic, els canals favorits

Després de conèixer els resultats de l'estudi d'opinió, encarregat pel Comú d'Ordino a l'empresa Hamilton per saber el grau de satisfacció ciutadana en matèria de comunicació, podem treure'n les primeres conclusions. Segons les estadístiques, el 70% de la població es considera ben o molt ben informada per l'administració local. Quant al tipus d'informació que es transmet a la ciutadania, es constata una bona valoració de la comunicació sobre les activitats i els esdeveniments, tant culturals com esportius o de caràcter social, si bé les opinions més crítiques troben a faltar més informació institucional sobre l'acció de govern, i voldrien una comunicació molt més directa amb els polítics. Un altre punt feble de la comunicació comunal afecta el coneixement sobre els impostos i les taxes

dels contribuents. Pel que fa als canals que prefereixen els residents, el més estès és la premsa escrita quant a mitjans de comunicació externs. Si analitzem els canals propis, el butlletí *Ordino és viu*, que recordem que té periodicitat trimestral i distribució gratuïta, juntament amb el correu electrònic, a través del qual s'envien periòdicament butlletins amb les activitats programades, són els favorits dels usuaris. Així, la bústia convencional conviu amb el correu electrònic en funció dels diferents segments de població. El desdoblament de les webs institucional i turística, proposat en l'anterior pla de comunicació, ha donat resultat i ha situat www.comuordino.ad com la url de referència entre els residents.

La població juvenil es manifesta més descontenta quant a la



Turistes baixant pel carrer de la Grau i admirant els horts.

valoració sobre activitats i esdeveniments comunicats des del Comú, i els que es consideren més ben informats són el segment de 36 a 55 anys i les famílies amb nens petits.

La puntuació més alta en dades globals l'obté la diversitat de canals i els espais que utilitza el Comú per informar, en segon lloc se situa la satisfacció global

de Comunicació i, en tercer lloc, la freqüència amb què s'informa. La rapidesa i la difusió amb què la informació arriba a la resta de pobles de la parròquia respecte al d'Ordino és un dels punts menys ben valorats.

Les conclusions sobre l'ús de les xarxes socials posen en primer lloc el compte de Facebook *ordinoesviu*, però la incidència

es concentra en el sector de població més jove.

METODOLOGIA. Les opinions s'han aconseguit mitjançant un mostreig entre els residents, amb 400 enquestes personalitzades i 92 entrevistes per correu electrònic. Les variables que s'han tingut en compte a l'hora de segmentar la població han estat l'edat, amb tres franges entre els 16 anys i més de 55 anys; la composició de la llar —si són famílies joves, madures amb o sense fills, i si aquests són grans o petits—; els anys de residència a la parròquia; la tinença d'un dispositiu mòbil, per saber com s'accedeix a la informació, i, finalment, el poble en què es resideix. La metodologia de treball ha estat proposada per l'empresa consultora Hamilton, guanyadora del concurs públic que es va convocar a principis d'any. Els resultats i els indicadors que aporta l'estudi han de servir per marcar la direcció del nou pla de comunicació, reforçar els aspectes més febles i resoldre les principals mancances.

Xarxes socials

Twitter 1.358 tuits 300 seguint 851 seguidors

- @Pere_Moles Em diuen que hi ha molts curiosos que pugen a la Cortinada per conèixer a Sant Brici ... Sr. Cònsol, aprofiti el moment :-) @Ordinoesviu
- @IniciativaActua@canillo5@ComuEncamp@Ordinoesviu@comudelamassana@ComuAndorra@comusantjulia@comuee JA TENIM 162 NEGOCIS AL #GoogleBusinessPhotos
- @Ordinoesviu I per a apple @andorraworld_ad <https://itunes.apple.com/es/app/turismo-activo-andorra/id667435964?mt=8>
- @Ordinoesviu Ordino rep avui els alumnes del 12è Campus universitari de la llengua catalana @IRLLull #aboutcatalans
- @Ordinoesviu Avui a la Rabassa d'Ordino, fem el canvi de guardes i la benedicció del bestiar.
- @Ordinoesviu Hem trobat una caps a les #vallsdelnord @comudelamassana @gemmaribacasal

facebook ordinoésviu 2.573 seguidors

m'agrada

<p>La Marineta de Cal Jaumot fa 100 anys</p> <p>223 m'agrada 2 compartits 3 comentaris</p>	<p>Passeig en cotxe de cavalls pel poble d'Ordino</p> <p>116 m'agrada 21 compartits 7 comentaris</p>	<p>Sortida de la cursa Ronda dels Cims</p> <p>114 m'agrada 21 compartits 8 comentaris</p>
<p>Prova de caiac a la Cortinada</p> <p>77 m'agrada 12 compartits 3 comentaris</p>	<p>Sortida de la cursa Ultra Mític</p> <p>77 m'agrada 1 compartits 19 comentaris</p>	<p>Postal d'estiu amb el pont de l'Estarell</p> <p>77 m'agrada 25 compartits 5 comentaris</p>



Centre Esportiu d'Ordino

El CEO redueix 87.000 euros el dèficit anual durant el 2012 i afronta les últimes reformes



Façana exterior original del CEO, construïda en vidre.

Amb la mínima afectació possible als usuaris, el Centre Esportiu d'Ordino afrontarà durant el 2014 l'última fase, i la més visible, del procés d'ampliació i reforma de les seves instal·lacions. Després de convocar el concurs públic per a una auditoria energètica capaç de detectar i proposar mesures per aconseguir l'estalvi energètic, el CEO vol ser l'edifici de referència quant a l'ús de les energies renovables. La importància

del projecte, ja que en depèn la sostenibilitat econòmica d'un servei que actualment dóna resposta a 1.409 socis, es reflectirà també en el pressupost del 2014, en què ocuparà el capítol més important d'inversió que portarà a terme la Taula d'energia, comissió transversal en què participen Finances, Medi Ambient i Esports. Els canvis afectaran la façana exterior que vesteix tot l'edifici, un dels principals problemes pel que

fa a la fuga de calor. Una altra modificació rellevant serà la instal·lació d'una coberta per sobre de la piscina, que evitarà també el malbaratament d'energia provocat per la gran alçada de la sala; gràcies al nou pis hi haurà disponibles sales polivalentes i es milloraran els vestidors, cosa que oferirà més comoditat als usuaris. La gestió racional del centre va començar amb la reforma dels espais interiors i la supressió de la cafeteria i la sala de bitlles. L'encert de la nova distribució s'ha traduït en una reducció del dèficit durant el 2012 de 87.500 euros respecte a l'exercici anterior. La

La reforma busca l'estalvi i l'eficiència energètica

reforma i l'ampliació iniciades l'any passat han permès l'increment d'usuaris, amb la captació de nous clients i la recuperació d'antics socis gràcies en part a l'ampliació del gimnàs, que actualment té 200 m².

Bartumeu Gabriel

Conseller de Turisme i Esports



El prestigiós estudi d'arquitectura català MBM, amb noms com Oriol Bohigas, Josep Martorell i David Mackay, és l'autor del singular edifici del Centre Esportiu d'Ordino que es va inaugurar el 5 de desembre de 1995. En un Ordino que tenia 1.835 habitants, el centre va aconseguir en un any 564 socis. Amb un increment de la població del 141% —actualment tenim 4.417 habitants—, la realitat de la parròquia és una altra i la gestió econòmica es va adaptant i ajustant al cost real dels equipaments. Aconseguir la màxima eficiència i l'estalvi energètic és el principal objectiu d'aquesta reforma, fruit de repensar un edifici poc sostenible, un del més deficitaris en despeses de funcionament dels que depenen del Comú. El respecte pel medi ambient i la presa de consciència de l'ús de les energies renovables és bàsic per a una gestió eficient. Aquests últims anys s'ha fet un esforç considerable i hem aconseguit reduir la despesa general. S'han redistribuït els espais i s'han centralitzat dos equipaments com l'Escola d'Art i l'oficina de correus espanyols a les mateixes dependències. Malgrat les millores, ha arribat el moment d'aconseguir de manera definitiva l'eficiència energètica de l'edifici. Per aquest motiu, el Comú d'Ordino s'ha implicat per reduir la despesa en gasoil. Els metres quadrats que ara estan desaproveïts es volen rendibilitzar amb el lloguer i l'ús de les sales polivalentes i l'ampliació de la zona dels vestidors. L'objectiu és aconseguir un edifici sostenible i continuar sent punt de trobada a la parròquia.



KARATE

VOLS CONÈIXER L'ESPERIT DEL SAMURAI A ORDINO?

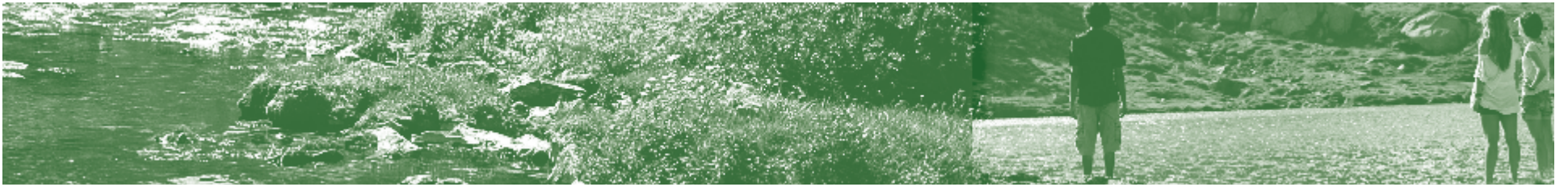
El Club Karate Xavier Herver obre les seves portes al CEO el 10 de setembre

Més info al tel. 331860

Visita Ceo a
facebook
www.ceo.ad

ordino 'O

Medi ambient



El mapa de camins d'Ordino i la Massana, amb rutes per al públic familiar, ja és al carrer

Els comuns d'Ordino i la Massana s'han proposat donar a conèixer el territori a través d'un mapa de camins concebut per al públic familiar. El desplegable a color, editat en quatre idiomes i del qual ja se n'ha fet una segona edició al cap d'un mes i mig de la seva publicació, es distribueix a les Oficines de Turisme de tot el Principat. És un document gratuït que recull quaranta itineraris per fer a les Valls del Nord, vint a Ordino i vint a la Massana. El document substitueix i actualitza amb

va reconèixer la intenció d'ampliar el document amb una guia interpretativa dels llocs per on es passa, si bé el mapa ja recull algunes activitats que es poden fer en determinats trams dels recorreguts, i va apuntar la possibilitat d'incrementar el nombre de camins de més dificultat, que es recollirien en una quarta classificació. I és que prioritzar les rutes fàcils ha comportat deixar fora camins imprescindibles que sobrepassen el desnivell o la distància màxims; així, s'hi troben a faltar el pic de Casamanya, l'Angonella, el pic de la Serrera o la Font Blanca pel que fa a Ordino. Tot i així, cal destacar la diversitat de camins per a tots els gustos, ja que hi ha itineraris interparroquials, periurbans, boscos, alpins, circulars i recorreguts urbans. L'Oficina de Turisme a Ordino ha difós el mapa de camins a través de les xarxes socials proposant les diferents rutes. L'ascensió a la punta de Peyreguils, la visita al jardí botànic de Sorteny o la descoberta de l'estany Esbalçat han estat impulsades a facebook i a twitter.

No es descarta ampliar-lo amb itineraris més tècnics

noves rutes la guia blava de les Valls del Nord, actualment fora de catàleg i obsoleta. Els camins seleccionats tenen un desnivell màxim de 750 m i una distància màxima de recorregut de 8 km, i tots estan classificats segons el grau de dificultat, per colors, amb les sigles XS (molt fàcil: 250 m D-2,5 km), S (fàcil: 500 m D-5 km) i M (mitjà: 750 m D-8km). Per confeccionar el mapa s'ha fet un treball de camp des dels departaments de Medi Ambient dels dos comuns i l'empresa especialista en guies de muntanya Muntanya Activa. Es tracta, però, d'un projecte transversal, ja que és una eina bàsica per al departament de Turisme, que cobrirà un buit important en l'oferta de productes existents. «El turista cada dia freqüenta més les oficines de turisme per demanar quines sortides es poden fer en família», va afirmar Jael Pozo, consellera de Cultura, Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat de la Massana, que va fer la presentació del mapa conjuntament amb la cònsol menor d'Ordino. Consol Naudí



El guia Alain Valls comenta el recorregut amb el cònsol el dia de la presentació.

Circuit interpretatiu de Tristaina

Molts dels camins proposats ja els coneixíem, però ara han guanyat notorietat i s'espera que arribin a més gent. Entre la vintena de rutes a Ordino, destaca el Circuit interpretatiu del circ glacial de

Tristaina. Es tracta del camí tradicional dels llacs, un dels més freqüentats pels turistes a l'estiu, segurament per la seva accessibilitat, ja que és a 30 minuts de la carretera caminant. L'experiència de trobar-te en

un estany natural s'intensifica amb el coneixement de com i quan es va formar i del reconeixement de la fauna i la flora autòctones, gràcies a la informació dels panells indicadors instal·lats en el nou recorregut.



El Camí promou el senderisme cultural

Del Coll d'Ordino a Santa Bàrbara passant pel camí de Segudet (a la foto) és el tram ordinenc del Camí que uneix tots els territoris de parla catalana. La iniciativa es va presentar a Andorra al juliol amb la inauguració del recorregut en terra andorrana, que comença a Santa Coloma i fa 88 quilòmetres. La ruta divulga la cultura i el patrimoni de tots els pobles units per una mateixa llengua. El pas per Andorra es recull al títol *El Camí al Capcir, a Andorra i a l'Alt Urgell. Valls i pobles dels Pirineus*, quart volum publicat a la col·lecció de guies de senderisme cultural.





Experts de l'Arieja reconeixen les bones pràctiques agrícoles dels pagesos d'Ordino



Vistes de la vall d'Ordino des d'un dels prats de dall de Cal Cametes (esquerra). El ramader, en primer terme, i els tècnics deliberen sobre el terreny proposat (dreta).

Un jurat format per experts botànics, agrònoms i ecòlegs de l'Arieja ha seleccionat la finca agrícola explotada per Cal Cametes, a Arans, per formar part del 4t Concurs agrícola dels prats florits que s'organitza a França per incentivar les bones pràctiques agrícoles i valorar l'equilibri ecològic dels prats. La representació andorrana anirà

pació andorrana en el concurs ha estat gestionada pel Parc natural regional dels Pirineus de l'Arieja, i el candidat haurà de superar una nova selecció de la regió pirinenca, fins arribar al concurs nacional francès convocat pels parcs naturals regionals i els parcs nacionals francesos i les cambres d'agricultura de França. Experts agrò-

cialista en biodiversitat i paisatge, un tècnic del Conservatori botànic nacional dels Pirineus i Migdia Pirineus, una tècnica agrònoma per valorar els criteris de productivitat, més els tècnics d'Agricultura del Govern, la Massana i Ordino. El cap del

departament a la parròquia va destacar de la trobada l'intercanvi que s'estableix entre els agricultors i els experts que conformen el jurat en el moment d'avaluar l'estat del prat segons les pràctiques agràries que s'hi fan. «Un dels objectius

de la participació en el concurs és propiciar aquesta trobada i intercanvi de coneixements», assegura Riba. I afegeix: «Han valorat molt positivament l'equilibri agrícola, amb els criteris de productivitat, valor alimentari i valor ecològic, i la contribució a la diversitat de flora i fauna, hàbitats i espècies». El tècnic ha destacat la importància i l'esforç dels pagesos d'Ordino per mantenir els prats de dall a la parròquia, tenint en compte la pressió urbanística dels últims anys, «els prats de dall contribueixen a la millora del paisatge i fan d'autèntics corredors ecològics», explica Riba.

El veredict del jurat pronunciat per l'Assemblea permanente des Chambres d'agriculture a París no el coneixerem fins a mitjan novembre, però en tot cas el fet que la parròquia estigui a la llista ja és una bona notícia que denota la sensibilitat d'alguns dels nostres pagesos pel medi ambient.

Cal Cametes participa en el concurs local dels prats florits

a càrrec del ramader ordinenc Òscar Coma, que presenta una extensió de 0,8 hectàrees, situada entre el riu i el camí ral. En el reconeixement han estat descartats dos prats del Serrat, una altra finca d'Arans i un prat de Sispony que va quedar fora de concurs per no complir els requisits necessaris. La partici-

noms, ecòlegs i apícoles visiten les parcel·les en presència de l'explotador, i els criteris de puntuació pugen amb la presència de plantes amb interès mel·lífer, ja que garanteixen el bon equilibri agrícola i ecològic del prat. El reconeixement del terreny va anar a càrrec d'un tècnic del parc de l'Arieja, espe-

300 participants de 45 territoris el 2013

Els parcs naturals regionals, els parcs nacionals francesos i les cambres d'agricultura impulsen la 4a edició del concurs agrícola nacional dels prats florits. La convocatòria aplega enguany 300 ramaders repartits entre 45 territoris que opten al reconeixement de les millors pràctiques agroecològiques als seus prats. L'anunci del concurs va coincidir amb la Jornada mundial de la biodiversitat. El 2013 ha estat un punt d'inflexió amb l'ober-

tura del concurs a sis nous territoris locals, animats per les cambres d'agricultura, els conservadors dels espais naturals i les col·lectivitats locals. En aquesta edició també hi participaran sis escoles agràries, que faran de jurat i confeccionaran un dossier sobre la candidatura guanyadora. Els premiats locals concorreran a escala nacional, on es recompensa la qualitat dels farratges i de l'aigua, la biodiversitat, la pol·linització i la regulació del clima.



Activitats

Neix La Capsa, un espai destinat a la creació artística, amb monogràfics durant tot el curs

Les classes comencen al setembre

L'Escola d'Art de les Valls del Nord es reinventa com a nou espai de creació per a infants i adults amb el nom de La Capsa. Ordino i la Massana volen donar un valor afegit a l'ensenyament de les disciplines artístiques des d'una perspectiva més oberta i dinàmica. La proposta vol arribar a un públic més ampli, amb l'oferta de tallers monogràfics per a tots els gustos i necessitats durant tot el curs. Artistes de reconeguda trajectòria al Principat, alguns dels

Una exposició recull l'obra dels artistes

partides per la pintora i directora de l'escola Rosa Mujal. Una altra disciplina artística que es continuarà oferint com fins ara a La Capsa és la fotografia, en diverses tècniques, a través del Club Foto, a càrrec d'Eduard Comellas.

La principal novetat d'aquest espai de creació seran els tallers que començaran a l'octubre, entre els quals destaca l'arteràpia infantil, per a infants de 5 a 11 anys, a càrrec de la pintora Eva Martínez, Zoe, que pro-



Imatge de la campanya promocional del nou espai de creació anomenat La Capsa.

Les Valls del Nord reinventen l'Escola d'Art amb tallers i la matrícula de franc

quals són col·laboradors habituals de l'Escola, impartiran cursets trimestrals de diferents disciplines, sempre que hi hagi el mínim d'alumnes necessari. La majoria de tallers i les classes començaran al setembre, i la matrícula serà de franc.

Coincidint amb l'inici de curs es presentarà una exposició col·lectiva a la sala La Buna de tots els artistes que hi faran tallers. Pel que fa a les classes de pintura i plàstica, en diferents nivells i horaris, continuaran im-

posa l'art com a mitjà per acostar-nos al nostre interior, i en el qual també farà partícips la música i la literatura. Novetat també és el curset d'aerografia que presenta Manel Martí, una tècnica que ens permetrà il·lustrar i pintar en tot tipus de suport i acostar-nos al món de la il·lustració. Un altre curset que oferirà La Capsa és com dissenyar i produir nosaltres mateixos una targeta de visita amb coneixements bàsics de Photoshop, que impartirà Jean-Luc Hebert.

ALGUNES PROPOSTES MONOGRÀFIQUES

ARTERÀPIA INFANTIL

Professora: Eva Martínez
Públic: infants de 5 a 8 anys (G1) i de 9 a 11 anys (G2)
Horaris: de 17.30 a 19 h (G1 dimarts i G2 dilluns)

AEROGRAFIA

Professor: Manel Martí
Públic: adults a partir de 16 anys
Horaris: dimecres, de 19 a 21 h

PATCHWORK

Professora: Carme Forte
Públic: adults
Horaris: dilluns de 15 a 17 h (G1) i dimarts de 19 a 21 h (G2)

LA MEVA TARGETA

Professor: Jean-Luc Herbert
Públic: adults
Horaris: dimecres 15, 22, i 29.01 i 05.02 (de 20 a 22 h)

Les classes de patchwork, amb Carme Forte, continuaran a la Massana, i hi ha altres propostes pendents de la demanda d'alumnes interessats, com ara el taller de restauració i el taller de nu, que s'incorporarien al segon trimestre del curs. No es deixaran de fer els tallers adreçats als infants de les Valls del Nord en períodes de vacances escolars, que seran gratuïts i temàtics, emmarcats en festes com ara Tots Sants, Nadal i Carnestoltes.

Les activitats de la parròquia recollides en una guia

Es reedita per segon any consecutiu la guia d'activitats culturals i esportives organitzades o subvencionades pel Comú d'Ordino. En un format desplegable, el document recull informació pràctica amb el tipus d'activitat, el dia i l'hora en què es realitza, a quin públic s'adreça i un telèfon de contacte. L'eina vol ser d'utilitat per als pares, ja que la majoria de propostes estan destinades als infants de la parròquia en horari extraescolar. Per aquest motiu, hi figuren també els serveis del Comú de l'Escola d'Art de les Valls del Nord i el

Centre Esportiu d'Ordino, que ofereixen classes durant tot el curs escolar, i els contactes de la ludoescola, la biblioteca i el Punt d'Informació Juvenil, equipaments culturals de referència. La majoria d'activitats que presenta la guia es desenvolupen a Ordino, llevat de l'Esbart, l'Escola de Música i l'Escola d'Art, que es desdoblen oferint classes també a la Massana. Aquestes últimes, coordinades conjuntament per les Valls del Nord, estan pensades per als residents de totes dues parròquies. Com a novetat, enguany



Alumnes de l'Escola de Música en una audició.

es presenten uns tallers de DJ amb Vito Serrano per als joves de les Valls del Nord.

La guia dona visibilitat a les entitats privades que proposen cursos, amb predomini de les disciplines esportives. Així hi trobem el Futbol Club Ordino, entitat que, a més de l'esport estrella, coordina les classes de gimnàstica rítmica, o el Club de Karate Xavier Herver. Les classes de Líquid Dansa, el ioga o el tai-txi són altres pràctiques alternatives que es poden cursar a la parròquia, totes tres al Centre Esportiu.



Equipaments socials

L'escola bressol La Baldufa tanca els actes del 20è aniversari amb el dinar a Encodina

Els actes de celebració del 20è aniversari de l'escola bressol La Baldufa es van tancar amb un dia de pícnic a Encodina obert a totes les famílies d'alumnes i exalumnes. Cada final de curs es proposa aquest dinar a l'aire lliure, en què els pares porten els entrants de l'àpat i l'escola prepara carn a la brasa. La trobada, que es va organitzar en dissabte, va ser una festa amb gairebé cent persones i va servir per recordar el lligam amb l'escola en aquests vint anys des que es va inaugurar. Les educadores van proposar un joc

Enguany marxen cap a maternal seixanta alumnes

per equips, en què hi va poder participar tothom; també hi va haver temps per prendre el sol i intercanviar experiències entre els pares. Però sens dubte, el moment més esperat del dia va ser el concurs de pastissos artesans i el repartiment de premis després del tast de dolços, a càrrec de la Dina. L'acte central de l'aniversari de l'escola



Dina, la cuinera de l'escola, fa el tradicional tast de pastissos elaborats artesanalment pels pares.

bressol es va fer el 2 de març i hi van assistir els cònsols i la consellera de Benestar Social. Entre les activitats proposades hi va haver tallers de maqui-

llatge, projeccions d'activitats realitzades al llarg d'aquests anys amb la canalla i una animació musical; la tarda va acabar amb un berenar per a tots

els assistents, pares, infants, educadores actuals i antigues col·laboradores de l'escola a l'Ordino Studios. En el mateix escenari va tenir lloc la festa de

graduació del curs 2012-2013, moment en què els nens recullen el seu diploma i es posen el birret. Una seixantena d'infants aniran cap a l'escola aquest curs, els nascuts el 2010 i el 2011, que passaran a mater-

El concurs de pastissos, el moment més esperat

nal. L'escola bressol té obertes les inscripcions i el nombre d'alumnes es manté estable a la parròquia, sense llista d'espera ni baixes significatives. Tot i que no hi hagi problemes per trobar plaça, l'escola aconsella matricular els infants amb prou antelació. El reglament del projecte educatiu de l'escola bressol s'ha actualitzat i es pot consultar a la pàgina web del Comú d'Ordino, en què també es penjen cada mes els menús setmanals. Consulteu-lo aquí:



Fotonotícia

El Casal d'estiu proposa danses d'arreu del món

Durant les vacances escolars, des de finals de juny i fins a la segona setmana de setembre, la ludoescola esdevé el Casal d'estiu, amb activitats diferents per als infants de la parròquia. Ben original ha estat el recorregut musical per les cançons i les danses tradicionals del Pirineu, a càrrec de Jordi M. Macaya, violí, i Sònia Abad, acordió diatònic. Els músics tenen un ampli repertori folk amb danses d'arreu del món i fan participar el públic en les diferents coreografies (a la foto). Altres propostes del Casal per a aquest estiu han estat la visita al nou parc d'animals de Naturlàndia o les excursions a cavall. Les sortides i les activitats de caràcter més cultural es combinen amb les esportives i més lúdiques, com els jocs de pistes, i l'aventura, amb la pràctica del barranquisme o l'escalada.



Entrevista

Patric Simon: «Vivim en un país de neu, i això implica portar equipaments al cotxe i tenir pala al garatge»



Patric Simon, des de la conselleria de Manteniment, Serveis i Circulació, és responsable dels dispositius que es munten per a la treta de neu.

El conseller de Manteniment, Serveis i Circulació, Patric Simon, ha sobreviscut a dos mandats i un canvi de Govern; en aquest temps no recorda un hivern tan complicat com l'últim a causa dels episodis de neu.

- Quina valoració fa de la gestió de la treta de neu aquest hivern.

Jo he treballat sempre en la neu, i aquesta temporada hem sortit quaranta dies seguits. Ja havíem tingut episodis de neu intensos, però no tan continus. Pel que fa a Ordino, hem tingut catorze persones traient neu i doblant jornades, a més de la subcontractació d'una empresa per donar a l'abast. S'ha fet molt bona feina i evidentment no es pot arribar a tot arreu, però els accessos a serveis i equipaments de primer ordre no han deixat d'estar operatius. El departament de Circulació també és clau quan hi ha aquestes situacions de col·lapse.

- Es reben moltes queixes?

Sempre n'hi ha, de queixes; hi ha persones que voldrien tenir la porta de casa neta a les set del matí quan se'n van a treballar, i això no és possible si ha nevat tota la nit i continua nevant. Caldria ser més compren-

siu. La consciència ciutadana encara és molt escassa. Quan neva sense parar és impossible arribar a tot arreu. Vivim en un país de neu i n'hi ha que no es volen adonar del que això comporta. Tothom ha de portar els vehicles ben equipats a l'hivern i tenir una pala al garatge. Cal recordar que ja fa dues temporades que tenim punts de

d'higiene pública i protecció del medi ambient?

Podem destacar el fet de regular les terrasses i l'obligació de posar cendrers exteriors en bars i restaurants. El Comú s'ocuparà de subministrar-los a preu de cost i instal·lar-los de franc, serà la manera d'acabar amb les burilles dels carrers, ja que des de la prohibició de fu-

Els excrements dels gossos a la via pública, la manca d'enllumenat i la falta d'aparcaments. Un altre tema preocupant és l'excés de velocitat en determinats punts, com a la Cortinada, on acabem d'instal·lar bandes reductores. Pròximament se'n col·locaran a la carretera general, a l'entrada del poble i a la sortida de Llorts. Les primeres es van instal·lar ara fa dos anys a la zona de les escoles i han funcionat molt bé. Per resoldre la manca d'aparcaments es planteja habilitar noves zones amb parquímetre. Ja hi ha prevista la conversió dels carrers adjacents a les escoles Germans de Riba, l'escola bressol i l'aparcament de la Tenada. És una mesura que inevitablement s'implantarà a tot el poble, però es farà de mica en mica. Els residents i veïns de la zona

el que hi ha al CEO, El Puiet o Prat de Call, sempre seran més econòmics. I segurament tornarem a parlar de la conversió de noves zones blaves en els pressupostos del 2015.

- I com es posarà fi als excrements dels gossos a la via pública?

Es prepara entre tots els comuns una campanya de sensibilització per a tota la població, que va sorgir de la reunió de cònsols, com l'anterior, però aquesta vegada amb el lema «Qui la fa, la paga». Hi haurà un increment de les sancions i el Comú d'Andorra la Vella ja té protocols d'actuació pels gossos abandonats o la no recollida d'excrements. La dificultat continua sent enxampar l'infractor en el moment, però en altres parròquies ja hi ha agents que

«La feina de treure neu aquesta temporada ha estat excepcional»

sal en llocs conflictius com les escoles, la rampa de la Clota Verda, o el poble de Llorts. Enguany també s'ha invertit en pales i saladores per millorar l'equipament.

- La treta de neu és un dels aspectes que recull la nova ordinació d'higiene pública.

No diu res que no sigui evident, però calia recordar que necessitem la col·laboració dels ciutadans. Els propietaris han de netejar la seva propietat, la seva entrada al garatge, etc.

- Quins són els principals aspectes que recull la nova ordinació

mar als locals públics n'hi ha hagut un increment. És un text fet a la nostra mida, a partir de la llei que va publicar el Govern. També se sancionaran actituds incíviques com embrutar els carrers, i s'estableixen horaris per regar les plantes, per tal de no molestar la convivència.

- Continuen vigents les reunions veïnals?

Les últimes es van fer a la tardor, i durant aquest any i mig s'han fet vuit trobades.

- Quines són les principals queixes i preocupacions dels residents d'Ordino?

afectada tindran descompte o un preu especial, i els turistes no ens preocupen, perquè aquí estem massa ben acostumats. Els aparcaments verticals, com

es passen sense uniforme per mirar de controlar-ho. Altres parròquies han optat per posar més pipicans, però això no exigeix de recollir els excrements

«Hi ha prevista l'ampliació de zones d'estacionament amb parquímetre»



igualmente. Nosaltres hem incrementat el nombre d'expedidors de bosses, a veure si hi ha més conscienciació dels propietaris.

- Quines han estat les últimes inversions a banda de l'equipament per a la treta de neu?

La més important ha estat una màquina escombradora, i també s'ha creat un nou model de contenidor encastrat d'acer Corten, ja que són més higiènics que els de fusta i queden ben integrats al paisatge. Ara n'hi ha al Coll d'Ordino i a Segudet, i els pròxims s'instal·laran a la Cortinada.

- Hi ha hagut més accions per a l'embelliment de la parròquia?

La campanya de flors i jardins que es fa a la primavera, i s'ha fet una actuació important per recuperar el carrer dels Còms, on hi ha els horts socials de Casa Rossell. El carrer és de vianants i ha esdevingut un passeig molt agradable que dona entrada al poble.

- Sembla que hi ha més conscienciació per reciclar a la parròquia d'Ordino.

Malgrat la informació i la conscienciació dels últims anys, les xifres han baixat una mica. Treballem coordinadament amb la resta de comuns i el Centre Andorra Sostenible en campanyes com la del reciclatge d'olis. Al poble s'han instal·lat dos nous contenidors amb aquest objectiu, un a Prat de Call i l'altre a l'aparcament Prat de Vilella, davant del Centre Esportiu. L'educació ambiental és una feina que es veu a la llarga. I les xifres, ara mateix, ens diuen que es recicla menys. Hem de fer un esforç, els particulars a

«Al poble de Sornàs ja hem enllestit les xarxes de tots els serveis»

casa nostra, i els establiments, hotels, comerços, bars i restaurants, tothom ha de tenir més consciència del medi ambient, i nosaltres hauríem de tenir-ho més present per l'entorn en què vivim.

- Quins són els indicadors?

El 2012 es van recollir a Ordino 61.530 quilos d'envasos, que representen un 5,7% del total, i no vam arribar al 5,79% per habitant que correspondria. En canvi, l'any anterior estàvem



Simon prepara un expedient amb documentació per a la Junta de Govern.

per sobre, amb 6,15% respecte al 5,60% que ens pertocava.

- No s'han hagut de lamentar incidències pel Roser?

Aquest any hem estat exemple de civisme; les mesures dissuasives que s'han posat en marxa han funcionat molt bé. La idea es va proposar en reunió de cònsols, i es va crear una comissió amb directius del cos de policia. Durant els tres dies de festa hi ha hagut presència policial de tres patrulles de les dotze de la nit a les set i mitja del matí, i els nostres agents de circulació, a més de seguretat privada. Nosaltres, d'acord amb les comissions de festes, vam decidir limitar els horaris, no servir alcohol a aquells que ja van beguts, ni per descomptat, als menors. Una altra mesura dissuasiva que vam prendre va ser deixar encès l'enllumenat durant la nit a Prat de Call i Prat de Vilella.

- Ordino serà la primera parròquia a complir el conveni de la separació d'aigües pluvials i residuals?

Podem dir que tenim la feina avançada en un 87%; s'ha treballat molt des de la mancomunitat d'aigües i penso que estem per davant de la resta de parròquies. És una tasca molt important a la qual s'han dedi-

cat molts esforços i inversió, ja que les depuradores no poden assumir el cabal d'aigua que els arriba. Al poble de Sornàs també tenim la feina enllestida pel que fa l'actualització de les xarxes de tots els serveis, des de l'enllumenat fins a l'aigua i el telèfon, instal·lacions que en

tant per l'interès turístic que té i s'hi haurà de trobar una solució aviat.

- Hi ha algun altre punt negre a la xarxa viària?

La carretera del Serrat és una vella reivindicació que no ens cansarem de demanar, ja que

és una via principal d'interès nacional que porta directe a les pistes, però estem a l'expectativa del Govern, ja que són ells que haurien d'assumir les millores al cent per cent.

- S'ha fet una nova rotonda a la Cortinada.

L'objectiu és reduir velocitat, igual que es va fer a l'Aldosa i a la Clota Verda. És un punt crític de la xarxa viària on es concentren urbanitzacions amb molts residents, i amb la rotonda es facilita la incorporació.

«L'arranjament de la carretera del Coll d'Ordino està sotmès a una auditoria»

molts casos tenien més de cinquanta anys.

- En quin estat es troba la carretera del Coll?

A hores d'ara, el Ministeri d'Ordenament Territorial ha encarregat una auditoria per saber exactament quines són les intervencions que necessita la via. Ara mateix està oberta als turismes i restringida per a camions i autobusos, però a l'hivern es tornarà a tancar. Es tracta d'una carretera secundària, però el Comú no pot assumir el cost de cop, veurem com se soluciona; la inversió és comunal, però el manteniment, és a dir, la treta de neu, la pavimentació o les tanques de seguretat són competència del Govern. És una via impor-

PERFIL

Lloc de naixement
Tolosa

Data de naixement
25 de febrer de 1968

Professió
Agent d'explotació d'aparells audiovisuals

Aficions
Ciclisme, muntanya



Viure Ordino

El Govern invertirà 388.000 euros a recuperar l'exterior i els jardins de la Casa Rossell

L'ús que se'n faci dictarà la reforma de l'interior

Les paradoxes de la vida van voler que una de les cases particulars més importants d'Ordino i del Principat d'Andorra, la Casa Rossell, acabés en mans de l'Estat. Després que quedés buida l'any 1993 sense cap hereu ni testament, el deteriorament de la casa pairal de la família De Riba ha estat progressiu fins arribar a ser visible a la part exterior els últims temps. Finalment, el Govern podrà destinar 388.000 euros del pressupost de Cultura a fer les intervencions necessàries a les parets i el teulat de la casa, a més de condicionar l'era i els jardins que l'envolten, actualment tancats al públic. Així ho va explicar *in situ* el ministre de Cultura, Albert Esteve, acompanyat del cap de Govern, Toni Martí, i el cònsol major, Ventura Espot. La rehabilitació de l'edifici, catalogat per Patrimoni cultural com a Bé d'interès cul-



Vistes des de la biblioteca al conjunt arquitectònic de Casa Rossell, al bell mig del poble d'Ordino.

tural, afectarà únicament l'exterior, de manera que els voltants quedin oberts al públic el 2014 i el recorregut pugui formar part dels circuits turístics i els

atractius culturals de la parròquia. La recuperació de l'interior d'aquesta esplèndida casa pairal, que inclou capella i colomer, documentada al segle XV i

reformada al segle XVII, haurà d'esperar fins que es doni un ús a l'immoble que respecti l'interès nacional. Un interrogant sobre el qual s'ha especulat

bastant, condicionat en gran part per la seva situació al bell mig del poble, que pot dificultar o si més no limitar la decisió. Casa Rossell és la segona en importància d'Ordino, després de la casa d'Areny-Plandolit, i una de les cinc més importants del país pel seu pes en la vida econòmica, social i política de les Valls.

El membre més destacat de la família va ser l'autor del *Manual Digest de les Valls neutres d'Andorra*, Antoni Fiter i Rossell (1706-1748). A la casa hi van viure dos apassionats de la fotografia que ens han permès reconstruir la nostra història a través del testimoni gràfic. Gràcies a l'exposició virtual realitzada per l'Arxiu Nacional d'Andorra l'any passat, hem conegut el llegat del fotògraf professional Joaquim de Riba Camarlot (1856-1925), i el de l'aficionat i últim hereu, Joaquim de Riba Cassany (1906-1983), que, juntament amb la seva germana Maria Lluïsa (1908-1993), tanquen la poderosa saga familiar. La Biblioteca Nacional custodia el fons bibliogràfic de la casa, enriquit en gran part per les obres dels il·lustres viatgers que s'hi van allotjar.



Fotonotícia

El Comú felicita la Marineta pels seus 100 anys

El Comú d'Ordino, amb els seus màxims representants Ventura Espot i Consol Naudí, no van passar per alt el 100è aniversari de Maria Areny Cabanes, coneguda com la Marineta de Cal Jaumot. L'ordinenca és la padrina més gran de la parròquia i va celebrar el segle de vida acompanyada de la família el dia 3 de juliol. Els cònsols i la consellera de Benestar Social, Lucía Muñoz, es van desplaçar fins a la residència Sant Vicenç d'Enclar per felicitar-la i lliurar-li un ram de flors (a la foto). Amb mobilitat reduïda però el cap lúcid, la Marineta va agrair el gest dels dirigents polítics. Vídua de Lluís Pifarré Gasset, que va complir els 104 anys a Ordino, ha estat una dona emprenedora que l'any 1937 va obrir una botiga de *souvenirs* a Andorra la Vella, Comercial Pifarré, a les Galeries Principat.





Ventura Espot tanca la reunió de poble amb un missatge optimista per al futur d'Arcalís

Una animació mostra com la unió fa la força **L'equip dóna compte del treball realitzat**

El cònsol major d'Ordino va ser l'encarregat d'obrir i tancar les intervencions de la reunió de poble que es va convocar el 30 de maig a l'Ordino Studios. El capítol de SECNOA, amb el balanç d'una temporada atípica per l'excés de neu, amb gruixos acumulats de fins a 9 metres i molts dies de tancament obligat per mantenir la seguretat a l'estació, van fer anticipar els resultats negatius. Espot, com a president de la societat de neu, va voler llançar a l'audiència un missatge d'optimisme amb la projecció d'una animació en què un grup de pingüins s'ajunten per fer front a un tauró. Així, amb gran sentit de l'humor, el cònsol va tancar la seva aparició pública amb una metàfora per demostrar que la unió fa la força, i va apel·lar a aquesta actitud d'unitat davant de les situacions adverses. Una altra de les demandes que el cònsol va fer a la reunió de poble es va centrar en una vella reivindicació

adreçada al Govern per fer les inversions necessàries a la carretera General 3, en el tram que va de la Cortinada a Arcalís, el més afectat durant la temporada d'hivern, que sens dubte facilitaria els accessos al camp de neu. Espot va demanar a l'executiu suport a aquells comuns que tenen al seu càrrec camps de neu, ja que es tracta d'un dels eixos en què se sustenta l'economia nacional. Una de les inversions recents a l'estació, el wifi obert i gratuït per a tots els usuaris, va ser objecte d'una pregunta en l'única intervenció del públic que hi va haver a la sessió informativa.

FINANCES. L'equip comunal va fer una exposició oral estructurada per conselleries, en què cada responsable va mostrar el més destacat de la seva gestió durant aquest any i mig de feina. A la reunió també es van deixar veure les línies de treball actual dels departaments que



Una vuitantena de parroquians es van acostar a l'Ordino Studios per seguir la reunió de poble.

supervisen. Tot i la baixa participació del públic, la reunió de poble va aplegar gairebé una vuitantena de parroquians. La participació dels ciutadans és

més manifesta en les reunions veïnals, que també són una oportunitat per comunicar-se directament amb els dirigents polítics. En aquestes trobades

s'exposen problemes que afecten més de prop els veïns. Les reunions es convoquen periòdicament i per zones, i en l'últim mandat se n'han fet vuit.

Celebració del Roser d'Ordino sense ensurts després d'incrementar la vigilància per evitar accions incíviques

Les festes reben una alta participació

Les expectatives de les festes del Roser d'Ordino eren altes, com cada any, però enguany hi havia un repte a assolir: endolcir l'agredolç amb què els veïns van acomiadar l'any passat la festa més sonada de la parròquia. El Comú ha pres mesures conjuntament amb la comissió de festes, i en roda de premsa va donar a conèixer l'operativa que es desplegaria en aquesta celebració al carrer, tret de sortida per a la resta de festes majors del Principat, que se celebra el primer cap de setmana de juliol. L'increment d'efectius



Imatge de la batucada de la festa del Roser.

policials i agents de circulació, l'obertura durant més hores de l'enllumenat públic, la videovigilància i la limitació d'horaris han estat suficients per evitar les conductes incíviques i els actes vandàlics que s'havien produït durant la nit en edicions anteriors. Les mesures que es van dictar s'han aplicat a altres festes com ara Sant Pere, i també s'han exportat a altres parròquies, ja que va ser en reunió de cònsols que es va disparar l'alarma i es van proposar solucions per aquest problema que afecta tots els comuns i poblacions, i que distorsiona la imatge de les festes majors. La plega de roses amb les joves del poble i el repertori de danses i balls populars que s'interpreten a la plaça Major, a càrrec de l'Esbart de les Valls

del Nord, són els dos actes tradicionals de les festes del Roser, que en les últimes edicions han fet créixer el programa amb activitats ben diverses, com ara la *Fashionweek*, un concurs de desfilada de mascotes que ha arribat a la 4a edició.

ROCÒDROM. Pel que fa a les propostes esportives, destaquen la cursa popular infantil organitzada per l'ECOIA i la prova d'escalada al rocòdrom, que forma part del 8è Circuit d'Andorra d'escalada esportiva. Finalment, el dissabte es va disputar la clàssica cronoescalada al Coll d'Ordino amb sortida des del poble. La cursa s'inclou en el Campionat d'Andorra, amb una altra prova en el marc de la festa major de Llorts, a l'agost, i l'última al setembre.

31 FESTIVAL
Narciso
Yepes
Ordino
i Fundació
Crèdit Andorrà

Amb la col·laboració de:



Govern d'Andorra



AUDITORI
NACIONAL
D'ANDORRA

OCTUBRE 2013



DIVENDRES 4 · 21 H
AUDITORI NACIONAL D'ANDORRA

ONCA
MICHEL LETHIEC
NIT AMERICANA

Venda anticipada: 20 € - Dia del concert: 25 €
Cor i algunes localitats laterals:
Venda anticipada: 15 € - Dia del concert: 20 €



DIVENDRES 11 · 21 H
AUDITORI NACIONAL D'ANDORRA

ROSARIO
EN CONCIERTO

UNIVERSAL
UNIVERSAL MUSIC GROUP

CTS
GLOBAL TALENT SERVICES

Venda anticipada: 25 € - Dia del concert: 30 €



DIVENDRES 18 · 21 H
AUDITORI NACIONAL D'ANDORRA

CARLOS NÚÑEZ
PRESENTA <<DISCOVER>>

Venda anticipada: 25 € - Dia del concert: 30 €
Cor i algunes localitats laterals:
Venda anticipada: 20 € - Dia del concert: 25 €



DIUMENGE 20 · 12 H
ESGLÉSIA PARROQUIAL D'ORDINO

SOLISTES DE LA JONCA
BARROCKERS

Venda anticipada i dia del concert: 6€

Venda de localitats a l'Oficina de Turisme d'Ordino
i a l'Oficina Nacional de Turisme d'Andorra la Vella





Reportatge

L'Andorra Ultra Trail supera les expectatives

La modificació dels circuits per la neu no minva l'èxit de la prova · Julien Chorier guanya la Ronda dels Cims i Amado Domingues queda quart a la Ultra Mític

La 5a edició de l'Andorra Ultra Trail Vallnord va superar totes les expectatives, després d'haver modificat els recorreguts com a conseqüència de l'excelsion hivern de neu. Dues setmanes abans de la prova, Gerard Martínez i Valérie Lafleur aprofitaven la roda de premsa per fer una crida de voluntaris amb pala per habilitar alguns trams del circuit. Si bé les condicions meteorològiques van fer baixar les inscripcions a última hora, alguns, els de casa, en van sortir beneficiats, ja ho vaticinava Martínez. I no es va equivocar, després de veure les bones posicions que han ocupat els corredors andorrans, com el triomf dels germans Casal Mir (Marc i Òscar) en els dos primers llocs de la Trail, una cursa que van acabar 485 dorsals, 190 de locals. La clàssica, la Ultra Mític, prova que es



Vegeu el vídeo



Elts germans Casal Mir arrassen a la Trail

manté des del principi, la van guanyar el francès Sébastien Buffard (18.11.29) i l'espanyol Òscar Pérez López, amb el mateix temps. La primera posició nacional la té Amado Domingues, 4t a la classificació general (19.44.13), i en 13a posició van quedar Jaume Espunyes i Valérie Laffite amb el mateix temps (22.56.56). Pel que fa a la cursa més dura, la Ronda dels Cims, Joan Torné va assolir la 37a posició amb una marca de 42.05.40. El recorregut va quedar en 171 km i 12.100 m de desnivell positiu. Entre els favorits, Julien Chorier va aconseguir el primer lloc del podi amb un temps rècord de 28.41.96, seguit del japonès Kenichi Yamamoto i l'americà Matt Cooper. Finalment, si busquem corredors andorrans, a la Celestrail destaquen Josep Roger en la 9a posició i Robert Barbosam en la 10a, amb menció obligada de les dones Michèle Lodge (18a) i Virginie Govignon (28a). En la posició 37a va sorprendre el temps de l'ordinenc Cecili Núñez (14.00.58).

A dalt, a l'esquerra Valérie Lafleur felicita el guanyador de la Ronda dels Cims, Julien Chorier. A l'esquerra, el síndic Vicenç Mateu saluda el corredor Raül Calvo. A baix, en primer pla, Valérie Laffite i Jaume Espunyes. A la dreta, imatge de l'ambient abans de la sortida.

Raül Calvo, un incondicional

El corredor Raül Calvo és un incondicional de l'Andorra Ultra Trail Vallnord. No ha faltat a cap de les cinc edicions i, com no podia ser altrament, és un fan de la Ultra Mític. Ha encomanat la seva il·lusió al seu fill David, de 8 anys, i al seu pare Antoni, de 77, que han participat en la festa corrent la Solidaritrail. Enguany va acabar la cursa en 29.35.20, i malgrat tenir millors perspectives, està for-

ça satisfet del temps assolit, si més no d'haver-la acabat. «Aquest any hem tingut unes condicions excepcionals, ha estat una Mític inèdita, amb els canvis d'última hora», explica. «La 5a edició ha donat un salt qualitatiu quant a millora de l'assistència, els avituallaments i la feina dels voluntaris», assegura l'andorrà, que treballa a Sant Eloi, una de les empreses patrocinadores de la cursa.



A la família Calvo són tres generacions que participen a l'AUTV.

Comunitat internacional



Festa de la música

Per segon any consecutiu, les Valls del Nord han organitzat conjuntament la Festa de la música. El carrer i l'església són els escenaris principals d'una jornada maratoniana de concerts gratuïts per a tots els públics. L'activitat permet donar a conèixer els músics fora dels circuits habituals. Tot i tenir el suport institucional dels comuns d'Ordino i la Massana,

la Festa de la música és una iniciativa de la ciutadana d'origen anglès Clare Allcard. Gràcies al seu entusiasme i la seva passió per la música, Allcard ha complert el seu somni d'aconseguir treure la celebració al carrer i compartir-la amb tothom. Interrompuda el 2011, durant deu anys la festa es limitava a una única actuació dels cors d'Andorra a l'Auditori Nacional.

Allcard: The hills are alive with the sound of music



Conjunt de flautes travesseres a l'església parroquial de la Massana, a l'esquerra. Al mateix escenari, Allcard, entre el públic, segueix la Coral d'Escaldes.

For a decade the choirs of Andorra celebrated the International Day of Music with an evening concert in Ordino's National Auditorium. And for a decade I dreamed of doing something more adventurous. Why not a whole day of music? Why not all types of musicians not just choirs? Why not celebrate outside in the squares as well as indoors in the auditorium?

In 2011 the choirs stopped their concert. Here was my chance! In 2012, I asked Anna Call of Ordino comú and Montse Checa of La Massana if they were interested in sharing my dream. They were! I explained that I saw it as a great opportunity to showcase the musical talents of Andorra and

to share those talents with us all. The musicians, both amateur and professional, would perform for free and the public would be offered a day filled with music. It worked. The public came. The musicians played and sang and news of their talents spread.

So this year we decided to do it again. I sat up night after night writing emails. Mn Joan of Ordino and Mn Jordi of La Massana gave us permission to use their churches whose acoustics are ideal for performing choral and classical music. But for modern music: jazz, rock, funk, blues, pop, we wanted something more flamboyant, performed outside in Ordino's Plaça Major and La Massana's Plaça de les

Fontetes. But outdoor music requires amplification and amplification costs money. After more emails, River Centre Commercial generously agreed to pay for

this and the excellent Jordi Botey was signed up as our Sound and Light man.

Next we needed performers. To my joy all Andorra's main choirs agreed to take part. Between them they number

over 250 members. What a start! We also welcomed Ordino Secondary school's new choir, 'Les Veus d'Ordino' who sang before the general public for the

«For a decade I dreamed of doing something more adventurous. Why not a whole day of music? Why not all types of musicians?»

first time. Most of the soloists who played in 2012, including the lovely Marie-Noëlle Coulon, were also available.

Then came the fun part. Some young friends and I took off on a recruitment drive. First we went

to el Blues Bar in Escaldes to hear Jaymee Martin sing. The following week we listened to Adolf Huguet performing funk rock and then, near midnight, we went up to a pizza place in Canillo and enjoyed Art y Show playing pop/rock. Not only were they good but they had a great sense of humour. (Run their name together, artyshow, and it sounds like artichaut, the French for artichoke...) Everyone signed up.

Eager to include promising young musicians, we enrolled the singers Marta Mass, Esthel Ossó and Cèlia Palau and contacted David Sanz, director of the Institute de Música d'Andorra la Vella. End-of-year concerts not withstanding, he



managed to line up two good wind instrument groups. Indeed the Grup dels Saxos opened the Festival on June 9th, outside Ordino Church.

I love wind instruments and, much to my relief, the Grosband agreed to add extra panache to the evening. La Massana is also blessed with two excellent professional players: Nicholas Foster, clarinetist and teacher of global standing and Jim Stead who has played jazz saxophone since the days when the John Barry Seven topped the British charts. Flautist, Elizabeth Downes, is a talented new Ordino resident.

Andorra's answer to the Von Trapps, the four members of the Preibsch/Vidal family appeared in force, playing

and singing while the multi-talented Robert Bailey performed in all three venues: as conductor, classical pianist and blues pianist/singer. Unheard before the night, Montse Farré wowed

«There was only one thing left to organise: the weather»

us all with her blues/rock guitar.

But it's no good lining up a great programme if no one knows the festival exists. So I consulted Iain Woolward, a Silicon Valley ad man (later tagged the festival's Bob Dylan) for ideas. Montse Checa and Mònica

Bordas of La Massana then did a grand job arranging it all. Jael Pozo produced a brilliant, eye-catching poster. Guillem Forné and Adolf Huguet bravely went on TV representing the artists. Everyone was asked to post publicity on Facebook and Twitter.

Finally there was only one thing left to organise – the weather. Sadly I failed. The lunchtime jazz in Ordino's main square had to be cancelled. The evening's modern music had to be moved into La Closeta. Nonetheless, the Festa de la Música, 2013 lasted for nine hours, boasted 30 acts with some 300 participants of some 20 different nationalities. And the public turned out in force!

Hope to see you there next year.

Telèfons d'interès



EMERGÈNCIA

BOMBERS	118
GRUP DE RESCAT DE MUNTANYA	112
HOSPITAL	871 000
INFORMACIÓ DEL TRÀNSIT	1802 1802
INFORMACIÓ NACIONAL	111
INFORMACIÓ INTERNACIONAL	119
POLICIA	110
SUM (Servei Urgent Mèdic)	116

SERVEIS PARROQUIALS

ATENCIÓ CIUTADANA (24 H)	
I CIRCULACIÓ	163
CAP (Centre d'Atenció Primària)	747 025
COMU D'ORDINO	878 100
DESPATX PARROQUIAL	835 014
OFICINA DE TURISME	878 173
SAD (Servei d'Atenció Domiciliària)	878 139
	337 795

FESTA DE LA MÚSICA 2013 DE LES VALLS DEL NORD
DIUMENGE 9 DE JUNY

ESGLÉSIA i PLAÇA D'ORDINO
10.45 h - 13 h GRUP DE SAXOS DE L'INSTITUT DE MÚSICA MISSA AMB ELS PETITS CANTORS LLIURES CORAL CASAMANYA ORFÈ ANDORRÀ CÈLIA PALAU & ESTEL OSSÒ & MARIA PREIBSCH INTERNATIONAL SINGERS MARINA VALLCORBA JIM STEAD

MÚSICA CLÀSSICA I TRADICIONAL A L'ESGLÉSIA, LA MASSANA 16.30 h - 20.15 h CORAL SAAS QUI CANTA? CORAL LES VEUS D'ORDINO CORAL ROCAFORT MARIA & NATÀLIA PREIBSCH GRUP DE VENT DE L'INSTITUT DE MÚSICA CORAL D'ESCALDES & MARIA PREIBSCH GRUP DE GUITARRES DE L'INSTITUT DE MÚSICA TERESA VIDAL & NATÀLIA & TOMAS PREIBSCH CORAL SANT ANTONI & XAVIER MARTIN MARIE-NOËLLE COULON & FRANÇOISE DEMAREZ MN JORDI MIQUEL GUILLEM FORNÉ NICHOLAS FOSTER & ELISABETH DOWNES & ROBERT BAILEY COR DE CAMBRA DE LES VALLS D'ANDORRA HIMNE D'EUROPA AMB EL PÚBLIC

PLAÇA DE LES FONTETES, LA MASSANA SWING-POP-JAZZ-BLUES-ROCK 19.15 h - 21.45 h GROSSBAND JORDI BOTEY & JORDI BARCELÓ IAIN WOOLWARD ADOLPH RÉQUIEM PROTOCOL MONTSE FARRÉ UNPLUGGED ART & SHOW: JEAN LOUIS LEGUIL & BRUNO CLEMENT MARTA MAS & ROBERT BAILEY & JAYMEE MARTIN JIM STEAD MANUEL ALONSO THE ANGLO-ANDORRAN ALLIANCE

Cartell promocional de la Festa de la Música, en què hi van participar més d'una trentena de grups.



Busos

L6

Sortides des d'Ordino

De dilluns a dissabte

De les 7.30 a les 21 h cada 30 minuts

Diumenge

De les 8 h a les 21 h cada 30 minuts

Sortides des d'Andorra la Vella

De dilluns a divendres

De les 7 h a les 21 h cada 30 minuts

Dissabte

De les 7 h a les 21 h cada 30 minuts

i a les 22.35 h els mesos de febrer, abril,

maig, juny, agost, octubre i desembre

Diumenge

De les 7.30 a les 21 h cada 30 minuts

L6B Aquest servei no circularà per Meritxell, Nadal i l'1 de gener

Sortides des d'Ordino

De dilluns a divendres

De les 7.15 h a les 21.45 h cada 30 minuts

Dissabte i diumenge

De les 7.45 h a les 20.45 h cada 60 minuts

Sortides des d'Andorra la Vella

De dilluns a divendres

De les 6.45 h a les 21.15 h cada 30 minuts

Dissabte

De les 7.15 h a les 20.15 h cada 60 minuts

i a les 22.35 h els mesos de gener, març,

maig, juliol, setembre i novembre

Diumenge

De les 7.15 a les 20.15 h cada 60 minuts

BUS NOCTURN BN3

Divendres, dissabtes, vigílies de dies festius i festes majors de capitals de parròquia

Primera sortida d'Ordino, la Closa:

23 h, cada 1.15 hora

Última sortida d'Andorra la Vella, Rotonda les Costes:

a les 3.30 h, cada 1.40 hora

BUS PARROQUIAL ORDINO-EL SERRAT

Sortides des d'Ordino

Cada hora, des de les 7 h fins a les 21 h

Sortides des del Serrat

Cada hora, des de les 7.30 h fins a les 21.30 h

Ordino en imatges

**JOVES TALENTS**

La guitarrista Laia Montestruc i el violoncel·lista Lucas Guillem van protagonitzar un concert de Joves Talents a l'església parroquial d'Ordino.

FESTA AQUÀTICA

La festa d'inflables aquàtics tanca el curs al Centre Esportiu d'Ordino, cita a la qual assisteixen un bon nombre d'infants de la parròquia.

**OLIMPIADA MATEMÀTICA**

El Comú d'Ordino va donar suport a la celebració de l'Olimpiada matemàtica. Els participants van fer una visita cultural a la Casa Museu d'Areny-Plandolit.

**FESTES DEL ROSER**

L'Esbart de les Valls del Nord no va faltar al Roser amb la interpretació de balls tradicionals com el contrapàs, a càrrec de la secció de veterans, a la plaça Major.

**CAIAC**

Una vintena d'esportistes van participar en la prova d'aigües braves que es va disputar al tram de la Cortinada, el primer cap de setmana de juny, amb gran expectació de públic.

BREUS

NITS OBERTES

El repertori d'Aznavour i Gainsbourg va encetar les Nits Obertes el mes de juliol. El cicle dedicat a la música francesa també va recordar les veus de Mireille Mathieu i Johnny Halliday.

ANDORRA TELECOM

El Ministre Jordi Alcobé i el cònsol major signen un acord en el marc del projecte Smart cities d'Andorra Telecom, centrat en la promoció turística d'Ordino, amb iniciatives com #rutadelferro.

VOLTA ALS PORTS

L'organització va batre rècords de participació, amb 450 inscrits a la prova clàssica del ciclisme nacional. El bon temps va permetre en aquesta edició acabar la cursa a la meta prevista, la Coma del Forat.

MOSTRA GASTRONÒMICA

Restauradors i professionals de l'hoteleria es donen cita a la 22a Mostra gastronòmica d'Andorra. Els tiquets per degustar tots els plats es poden adquirir anticipadament a l'Oficina de Turisme a 32 euros.

CESSIÓ D'ESCLTURA

L'escultor ordinenc Toni Cruz signa un conveni amb el Comú per la cessió gratuïta de l'escultura *Vaca bruna*. La peça, realitzada en alumini, dóna la benvinguda a la rotonda d'entrada al poble.

FEM NET

L'associació que treballa per la millora del paisatge, Fem net, convoca una jornada de neteja a totes les parròquies el 21 de setembre. La plataforma mobilitza els voluntaris dos anys després.

REIAL SOCIETAT

El club femení de Sant Sebastià repeteix experiència a la parròquia i treballa durant una setmana a les instal·lacions del Centre Esportiu i del Centre de Tecnificació del Govern.

CADASTRE

L'aprovació dels polígons cadastrals revifa la polèmica dels límits parroquials entre Ordino i la Massana. El Comú continua esperant la sentència ferma per reconèixer la línia divisòria.



TROBADA CANILLO-ORDINO

Més d'un centenar de persones de totes les edats van prendre part en la cursa d'orientació interparroquial.

13a TROBADA DE BUNERS

La música del sac de gemecs va tornar a sonar a les valls els dies 10 i 11 d'agost, durant la Trobada de Buners. El festival folk es farà cada dos anys.

COTXE DE CAVALLS

Els veïns Consol Cañadas i Jordi Erola es passen en el cotxe de cavalls que feia el tomb al poble per la festivitat de l'Assumpció.



ACTIVITATS JOVES

Els joves d'Ordino han participat en diferents activitats, com l'acampada a les Salines, proposades per ells mateixos i coordinades pel Punt d'Informació Juvenil.

BENEDICCIÓ DEL BESTIAR

La festa dels ramaders de la parròquia amb motiu del canvi de guardes s'ha celebrat ben entrat el mes d'agost amb el tradicional dinar a la Rabassa.



No et perdis...

Setembre

Popular

DIUMENGE 1
FESTA MAJOR
DE LA CORTINADA I ARANS

Popular

DILLUNS 16
FESTA MAJOR D'ORDINO,
SANT CORNELI
JOCS INFLABLES, COCA
I BALL DE TARDA

Gent gran

DIMECRES 25
A LES 18 H
COM ELABORAR
LA FARMACIOLA DE CASA
CICLE DE XERRADES DEL SAD
Casa Pairal

Cultura

DIVENDRES 4
A LES 21 H
31è FESTIVAL INTERNACIONAL
NARCISO YEPES.
NIT AMERICANA AMB L'ONCA.
GERARD CLARET,
CONCERTINO DIRECTOR
I MICHEL LETHIEC, CLARINET
SOLISTA
Auditori Nacional d'Andorra

Turisme

DISSABTE 12
I DIUMENGE 13
CURS DE BOLETS DEL CENMA

Esports

DIUMENGE 1
7è CAMPIONAT D'ANDORRA
DE CONTRARELLOTGE
INDIVIDUAL
PUJADA A SORTENY
Ordino

Gent gran

DIMARTS 17
SORTIDA A LA RABASSA
AMB ELS PADRINS
DE LES VALLS DEL NORD
Casa Pairal, Ordino
i la Massana

Turisme

DIVENDRES 27
DIA MUNDIAL DEL TURISME.
ENTRADA GRATUÏTA A LA MINA
DE LLORTS I ALTRES
EQUIPAMENTS CULTURALS
DE LA PARRÒQUIA
Oficina de Turisme

Joventut

DISSABTE 5
3a GIMKNA'T A 7 BANDES
Punt d'Informació Juvenil

Gent gran

DIMARTS 15
VISITA AL MERCAT
DE LA BOQUERIA
Casa Pairal

Cultura

DEL 2 AL 30
EXPOSICIÓ DEL 21è
CONCURS DE PINTURA
D'ORDINO
Sala de reunions del Centre
Esportiu d'Ordino

Gent gran

DIJOUS 19
A LES 17.30 H
BERENAR DELS HORTOLANS
Casa Pairal

Educació

DIMARTS 8
A LES 21.30 H
ESCOLA DE MARES I PARES
DE LES VALLS DEL NORD
«LA PERSONALITAT, UN PILAR
A CONSOLIDAR DURANT LA
INFÀNCIA» (1a SESSIÓ)
Casa Pairal, Ordino

DIVENDRES 18
A LES 21 H
31è FESTIVAL INTERNACIONAL
NARCISO YEPES.
CARLOS NÚÑEZ
Auditori Nacional d'Andorra

© Foto: Keltia Produccions SL



Esports

DISSABTE 14
«L'ETAPE
BARCELONA-ANDORRA»
La Coma del Forat

Esports

DISSABTE 21
A LES 13 H
CONCENTRACIÓ BMW
Aparcament La Tenada

Popular

DIUMENGE 29
FESTA MAJOR D'ANSALONGA

Cultura

FINS AL 30
EXPOSICIÓ BIBLIOGRÀFICA
NOVEL·LA NEGRA I POLICÍACA
Biblioteca comunal

Cultura

DIVENDRES 11
A LES 20.30 H
CLUB DE LECTURA
DE LES VALLS DEL NORD.
LITERATURA SENEGALESA
AMB ABOUBACRY BÂ LY
Biblioteca comunal,
la Massana

Cultura

DIUMENGE 20
A LES 12 H
31è FESTIVAL INTERNACIONAL
NARCISO YEPES.
SOLISTES DE LA JONCA -
BARROCKERS
Església parroquial

Esports

DISSABTE 14
42è RALLI D'ANDORRA
Coll d'Ordino

Esports

DISSABTE 21
9a DUATLÓ
ORDINO-CASAMANYA
Ordino

Cultura

FINS AL 30
EXPOSICIÓ #BIKEVSTRAIL
Nucli històric d'Ordino

Cultura

DIVENDRES 11
A LES 21 H
31è FESTIVAL INTERNACIONAL
NARCISO YEPES.
ROSARIO
Auditori Nacional d'Andorra

Cultura

FINS AL 20
EXPOSICIÓ #BIKEVSTRAIL
Nucli històric d'Ordino

Esports

DIUMENGE 15
42è RALLI D'ANDORRA
La Coma del Forat



Octubre

Cultura

DIMARTS 1
A LES 20.30 H
CLUB DE LECTURA
DE LES VALLS DEL NORD
Biblioteca comunal,
la Massana

Cultura

ROSARIO
LAS VOCES DE ROSARIO

Cultura

DIMARTS 22
A LES 18 H
CLUB DE LECTURA
DE LES VALLS DEL NORD
AMB WILLIAM NICOT HENRI.
SESSIÓ FAMILIAR.
Biblioteca comunal, Ordino

Popular

DIUMENGE 15
A LES 13 H
22a MOSTRA GASTRONÒMICA
D'ANDORRA A ORDINO
Ordino Studios

Esports

DISSABTE 21
A LES 9 H
III JORNADA DE NETEJA
DEL MEDI AMBIENT
AMB L'ASSOCIACIÓ FEM NET

Busquem
la història
d'Ordino



CONTACTA'NS:
TEL. 878 142
COMUNICACIO@ORDINO.AD

TENS FOTOS O VÍDEOS ANTERIORS
ALS ANYS VUITANTA?

AJUDA'NS A RECONSTRUIR
LA HISTÒRIA D'ORDINO



Educació

**DIMARTS 22
A LES 21.30 H**

ESCOLA DE MARES I PARES
DE LES VALLS DEL NORD.
«LA PERSONALITAT, UN PILAR
A CONSOLIDAR DURANT LA
INFÀNCIA» (2a SESSIÓ)

Casa Pairal, la Massana

Educació

**DIMARTS 5
A LES 21.30 H**

ESCOLA DE MARES I PARES
DE LES VALLS DEL NORD.
«PARES INFORMATS, LA CLAU
PER A LA PREVENCIÓ DE LA
SALUT MENTAL» (1a SESSIÓ)

Casa Pairal, Ordino

Educació

**DIMARTS 19
A LES 21.30 H**

ESCOLA DE MARES I PARES
DE LES VALLS DEL NORD.
«PARES INFORMATS, LA CLAU
PER A LA PREVENCIÓ DE LA
SALUT MENTAL» (2a SESSIÓ I
CLOENDA)

Casa Pairal, la Massana

Gent gran

**DIMECRES 23
A LES 18 H**

CICLE DE XERRADES DEL SAD
SOFROLOGIA I RELAXACIÓ

Casa Pairal

Gent gran

DIMARTS 12

DINAR TEMÀTIC: ANDALUSIA

Casa Pairal



Cultura

FINS AL 30

EXPOSICIÓ BIBLIOGRÀFICA
NOVEL·LA ROSA

Biblioteca comunal



Actuació de L'ONCA al Festival Narciso Yepes 2012.

Joventut

DEL 28 AL 31

ACTIVITATS JOVES
A LES VALLS DEL NORD
PIJ - Punt 400

Gent gran

**DIJOUS 31
A LES 17 H**

CASTANYADA

Casa Pairal

Popular

**DIJOUS 31
A LES 21.30 H**

CASTANYADA POPULAR

Plaça Major



Cultura

FINS AL 31

EXPOSICIÓ BIBLIOGRÀFICA
NOVEL·LA ROSA

Biblioteca comunal

Novembre

Cultura

**DIMARTS 5
A LES 20.30 H**

CLUB DE LECTURA
DE LES VALLS DEL NORD

Biblioteca comunal, Ordino

**22A MOSTRA
GASTRONÒMICA
D'ANDORRA A ORDINO**

15 DE SETEMBRE DEL 2013

ORGANITZA
ordino

PATROCINA
REGIDORIA DE
MONTANYA

L'Ordino de...

Julio Rivas



Rivas amb els seus ruscs tradicionals a Segudet. El segon de l'esquerra en forma d'urna és d'origen kenyà i gràcies a l'alçada pot manipular les bresques sense esforç.

Julio Rivas és un d'aquests personatges que amb el temps descobreixes a Ordino. Es va instal·lar a la parròquia fa més de trenta anys fugint de la capital espanyola per retrobar-se amb la natura, com als estius de la seva infantesa a la serra madrilenya. Als anys vuitanta va instal·lar la seva primera arna a Segudet, a cal Pellicer, i ha arribat a tenir divuit ruscs. La seva passió són les abelles i ha esdevingut un apicultor de referència que imparteix cursos a la Universitat de Barcelona, Isil, Bellver de Cerdanya o Palma. També col·labora amb els pagesos, el ministeri, els bombers, l'escola i tots aquells que necessitin saber alguna cosa sobre aquests insectes, segons ell «els únics que han despertat l'interès de l'home», pel benefici, no cal dir-ho. «A banda dels interessos, és cert que hi ha

molta curiositat, i no només a Andorra, sinó arreu en general», reconeix Rivas, que observa la dansa de les abelles des que tenia 6 anys. «M'agrada manipular-les directament com es feia antigament; si tu les tractes amb amor, no et faran res», assegura, i sap de què parla. «Només s'ha de témer si hi ha un comportament agressiu en grup; tenen dies, com tothom, i si no estan d'humor, ho has de respectar i no acostar-t'hi, són molt sensibles als agents externs». La pitjor experiència que es pot tenir amb les abelles la va viure amb qui més s'estima: «Li ensenyava un eixam a la meva néta de 6 anys per primera vegada; va sentir una fiblada i em va dir que es marejava, en pocs minuts s'ofegava», recorda amb llàgrimes als ulls. La nena va patir un xoc anafilàctic en entrar en contacte amb els

animals, «va ser una sort que li passés amb mi, a prop de la carretera per anar a l'hospital». Rivas recomana fer-se les proves d'al·lèrgia a qualsevol persona que vulgui tenir abelles i no córrer cap risc innecessari. Muntar una petita escola d'apicultura a Ordino és el somni del Julio; compartir i transmetre coneixements sobre les abelles i la natura és el que més l'omple: «No m'ho vull endur tot a la caixa». I explica: «No caldria gaire inversió, només muntar un apiari en un lloc amb una vintena d'arbres, i una barraqueta de fusta per a les eines», diu. L'entorn és satisfactori, «a Ordino, podem estar tranquils, les abelles són els indicadors perfectes del bon estat de la natura», argumenta, tot i reconèixer que el nombre de prats per llibar i les varietats florals han disminuït gairebé un 80%.

«Vivim en un paradís, però hi ha moltes coses que podríem millorar». Rivas no entén per què aquesta societat privilegiada tant el cotxe: «Falten voreres i camins; la Massana i Ordino estan connectats de fa quatre dies, i és increïble la quantitat de gent que hi passa, era una necessitat. La dependència del cotxe és extrema, hi ha pares i mares que si poguessin entrarien els cotxes a les aules per deixar-hi els fills, no entren a classe perquè no els deixen», bromeja. Crític amb l'ús de la potassa per a la treta de neu, tampoc és partidari dels desbrossats

i viure en una època en què tot era natura i natural. Mai ens van explicar què era el reciclatge, perquè s'aprofitava tot, el que era orgànic s'ho menjaven els animals, el paper el recollia el drapaire, i fins i tot les cendres de la cuina les recollien», recorda de la seva infantesa. Rivas assegura que han estat els apicultors els qui han donat l'alarma del deteriorament i el trencament dels cicles a la natura. Ens explica que, gràcies a l'apicultura, la Unió Europea ha prohibit amb restriccions i com a mesura temporal tres insecticides. «És només un primer pas,

L'apicultor voldria muntar una petita escola per compartir tots els seus coneixements

indiscriminats. «Per exemple, ara s'han plantat molts til·lers, doncs s'hauria de desbrossar quan la flor ha passat i així no es farien malbé», argumenta Rivas, que és un ecòleg radical. «Vaig tenir la gran sort de néixer

però si més no sembla haver-hi consciència. Els efectes dels pesticides perduren en el temps i tot se'n va al riu, trenquen la cadena i fan desaparèixer els animals que viuen del nèctar i del pol·len», es lamenta.

Si algú em demanés una paraula per definir el Julio Rivas li respondria 'passió'. Gran part del seu temps el dedica a l'apicultura i la seva difusió.

Fa uns anys em vaig encuriosir pel món de les abelles, probablement els vells ruscs rústics que hi ha al nostre hort de Llorts hi van contribuir notablement. Uns companys em van proposar de participar en un curs bàsic d'apicultura i de seguida em vaig deixar seduir. El Julio Rivas n'era un dels impulsors, i també un dels formadors.

En aquelles classes vaig conèixer una mica millor una de les principals preocupacions d'aquest apassionat, la difusió i la continuïtat de l'apicultura. No a qualsevol preu, però; el maneig que ell ensenya probablement no convencerà mai els grans productors, ja que el que compta per damunt de tot és treballar amb mètodes extremament naturals. A tall d'exemple, el Julio deixa els quadres sense pràcticament cera perquè siguin les mateixes abelles les que la fabriquin.

En aquest món tan artificial, productiu i sovint poc autèntic és sorprenent topar amb personatges com el Julio, que treballen en consonància amb la natura. La seva apicultura no admet química, alimentació artificial desmesurada ni medicació, que amb el temps acaba atrofiat el sistema immunitari de les abelles. Tant de bo els seus mètodes permetin contribuir a la preservació de les abelles, tan importants en el nostre malmès ecosistema.

Joan Albós Cavaliere